

Achtergrondinformatie over visie op en omgang met de bijbel

Het bijzondere karakter van de bijbel

Voor veel mensen, vroeger en nu, is de bijbel geen boek als elk ander. Voor hen gaat het in de bijbel niet alleen om verhalen uit vroeger tijd. Wie de bijbel leest vanuit de joodse of christelijke traditie kan lezen vanuit de gedachte: het gaat hier ook over mij, over de vragen die mij bezighouden, over de twijfels waar ik mee rondloop. De bijbel kan helpen om antwoorden te vinden op levensvragen, antwoorden die uitstijgen boven de menselijke horizon. Wie op deze manier de bijbel leest kan de ervaring hebben dat God zelf tot hem of haar spreekt. Dan worden de woorden van de bijbel een verlossende boodschap die bevrijdt van angst en twijfel; een zingevende boodschap die het leven inhoud geeft. Zo kun je de bijbel lezen als Gods woord, dat hoorbaar wordt en vorm krijgt in mensenwoorden.

De bijbel als een boek van gelovigen

De schrijvers van de bijbelboeken waren gelovigen en ze wilden ook bij hun lezers geloof wekken. Daarom vertellen ze de verhalen niet op een neutrale toon, maar op zo'n manier dat het hun eigen geloofsbeleving weerspiegelt. De schrijvers van de bijbelboeken getuigen in hun werk van het geloof dat achter alle gebeurtenissen op aarde Gods wil en Gods handelen zichtbaar is. Dit betekent dat je de bijbel niet in eerste instantie moet lezen als een geschiedenisboek maar als een geloofsgetuigenis. Natuurlijk kun je ten aanzien van de bijbel als geloofsgetuigenis twee verschillende houdingen innemen: je kan erin meegaan of je ervan distantiëren. Maar of je de bijbel nu leest als gelovige of als historisch of literair geïnteresseerde lezer, je doet er goed aan om het bijzondere karakter van de bijbel onder ogen te zien.

Moderne vertaling

De bijbel is niet gemakkelijk om te lezen. Moderne vertalingen van de bijbel komen de lezer tegemoet, doordat ze de teksten weergeven in hedendaags en begrijpelijk Nederlands. Dat is belangrijk, omdat de boeken van de bijbel van oorsprong ook bedoeld waren als begrijpelijke teksten. De bijbel bevat geen geheimtaal of teksten die bewust ouderwets of archaïsch willen klinken. De bijbel is geschreven in levende taal – soms in kleurrijke en verheven taal, soms in eenvoudige taal – en kan het beste gelezen worden in een vertaling die eveneens gebruik maakt van levende taal. Voorbeelden van dergelijke moderne vertalingen in het Nederlands zijn *De Nieuwe Bijbelvertaling* (NBV) en de *Groot Nieuws Bijbel* (GNB). De GNB is een vertaling in omgangstaal en is daarom relatief gemakkelijk te lezen. De NBV maakt gebruik van alle niveaus van het hedendaags Nederlands en vraagt daarom iets meer van de lezer. Beide vertalingen bieden de bijbel in levende taal, zoals de tekst van de bijbel is bedoeld.

De vreemdheid van de bijbel

Hoe veel je ook in de bijbel leest en hoe vertrouwd je ook met de inhoud ervan bent, het blijft een verzameling boeken uit een ver verleden, afkomstig uit een wereld die compleet anders was dan de onze. De auteurs van de bijbelboeken schreven voor een publiek in hun eigen tijd, niet voor lezers in de eenentwintigste eeuw. Wie de kloof tussen de bijbel als oude literatuur en ons als lezers in de moderne tijd negeert, loopt het risico de teksten verkeerd uit te leggen. Wie zich niet grondig in de tekst verdiept en losse teksten citeert, kan zich gemakkelijk vergissen in de bedoeling van de tekst. Het is daarom belangrijk om je af te vragen wat een bijbeltekst voor de oorspronkelijke lezers en hoorders in hun situatie kan hebben betekend. Daarna kan de vraag worden gesteld hoe de tekst in onze tijd opnieuw of nog steeds van betekenis kan zijn. Wie vandaag de bijbel leest, schuift aan bij een eeuwenoud publiek. Dat vraagt om een bescheiden opstelling.

Bron: www.rondomdebijbel.nl (bewerkt)